

K ü l ö n f é l é k .

A kötelező polgári házasság-ról szóló törvényjavaslatot a képviselőháznak nagy többsége szavazta meg.

A mily magas színvonalon tartatott e törvényjavaslat felett az általános vita, éppen olyan arányba törpült el annak részletes tárgyalása. Az általános vitából remélni és következtetni vélte minden szabadgondolkodású ember, hogy ha az általános alapelv ki lesz mondva, a törvényjavaslatba a cléricalismus nyomása alatt becsusztatott intézkedések a szabadelvű iránynak megfelelőleg fognak módosítani. Azonban sajnos, a képviselő úrak oly tüntetőleg tartották magokat távol a részletes tárgyalás alkalmával, hogy legtöbbször nem is volt meg a törvényes szám. Ily érdeklődés mellett a tárgyalás eredménye, hogy a törvényjavaslat minden lényeges módosítás nélkül szavaztatott meg részleteiben is.

A törvényjavaslat magában szabadelvű törvény lenne, ha a törvényben egy nagy visszaesés, a protestántizmus alapelveivel összeütőköző tétel nem foglaltatnék benne.

Múlt számainkban jeleztük a törvényjavaslat ama sérelmes voltát, a mely a házasság felbontását csak „*vétkenység*“ esetén engedi meg; rámutattunk annak káros voltára, s arra, hogy ez a szabadelvű iránynyal össze nem egyeztethető; reméltük és hittük, hogy úgy a kormánypárt tagjai, mint az ellenzék különböző árnyalatai a szabadelvű eszméknek megfelelőleg módosítanak a törvényjavaslat ezen részén, azonban ez nem történt meg, maradt a javaslat szövege, a mint a kormány tervezte, pedig a módosítással teljessé tétellett volna, s a gyakorlatra is alkalmasabbá e jelesül szerkesztett törvény.

A képviselőház a megszavazott törvényt a főrendiházhoz átküldötte, s annak bizottsága is tárgyalta és elfogadta.

*Az anyakönyvvezetés és anyakönyvvezetők*re vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház bizottsága tárgyalta; annak nagyobb része kezelésre vonatkozik, melylyel foglalkozni felesleges; hanem azt felemlítjük, hogy a tervezet szerint az anyakönyvvezetéssel legnagyobb részben községi jegyzők fognak megbízatni.

A Szent István társulat idei közgyűlésén Vaszary Kolos hercegprimás megnyitó beszédében a családról értekezett, a sorok között olvasható vonatkozásokkal a jelenlegi egyházpolitikai helyzetre. A békeség jelszavával járó főpap beszéde végén ezeket mondotta: „Azt állítják, hogy a politikai látóhatár tiszta; de nem törhet-e ki pusztító vihar azon sötét felhőkből, melyek társadalmunk egén tornyosulnak?” S hivatkozik Lengyelország példájára. „A múlt század végső tizedében — éppen századik éve — mondja, tűnt el egy hatalmas nemzet, mely egyik legnagyobb királyunkat s Erdély egyik legkiválóbb fejedelmét királyának választotta; megvan ugyan a föld, a patria; de megszűnt a nemzeti, a lengyel hegemonia.“ . . . Mi van e nemes és jobb sorsra érdemes nemzet jövőjéről az élet könyvében megírva? az előttünk zárva van, de nyitva van előttünk múltjának könyve, melyből megtanulhatjuk: hová vihetnek a társadalmi, a vallási és pártharczok.“

A szabadságát sirató Lengyelország példája bizonyára elég intő, tanulságos példa, de múltjának könyvét jobban kinyitva nemcsak az eredményt látjuk, a miről egy koszorus költőnk azt írhatta: „A sirt, hol nemzet süllyed el, népek veszik körül, s az ember millióinak szemében gyászköny ül“, és nemcsak a viszályt, a párt-harczokat, melyek a szabadság sirját megásták, hanem amaz irányzatokat és törekvéseket is, a melyekből a viszályok és harcok keletkeztek, s melyeknek úgy látszik végzetessége, hogy a szabadságnak sirt ássanak. Igen, a történelemnek megvannak a maga tanulságai. De mi Lengyelország történelmét nemcsak azon a ponton látjuk, melyen ama fájdalmas felírás: *Finis Poloniae* sötétlik, hanem látjuk más pontokon is. Látjuk e nemzetnek ama dicső korszakát is, mikor Erdély egyik legkiválóbb fejedelmét, Báthory Istvánt választja uralkodójának, kinek útját az unitárius Blandrata készíti elé a diszes királyi trónra, s kinek uralkodása nagy korszakában a lengyel nemzet szabadságszeretét az akkor Lengyelországban fénypontra álló unitarizmus szelleme táplálja. És látjuk ama korszakokat is, melyek azután következtek, a mikor Lengyelország a legszabadságszeretőbb fiaitól maga fosztja meg magát azoknak a kiüldözésével. És ha a Lengyelországot örökölt katholicizmus ma e nemzetnek szabadságát siratja s családjainak ezreivel az Ur templomába megy és imádkozik: „Istenünk! szent oltárodnál térdre hullva kérünk, szabad hazánkat, óh add vissza nekünk“, e megindító, szivreható imába a mély keserv mellett a bűnbánat könnyének is kell folynia. És hogyha Lengyelország szomorú sorsa reánk nézve intő példa, ebből a tanulságot mindenek előtt magának a hercegprimásnak és a hozzátartozó papságnak kell levonnia.

Az egyházi statisztikai világitásban. Jekelfalussy József a M. T. Akadémiában „Értelmiségünk és a magyarság“ czimben igen érdekes székfoglalót tartott, melyből közöljük a következő nagyon is tanulságos részleteket:

„Valamennyi értelmiségi foglalkozás közül, sajnos, éppen a lelkészek sorában van leggyöngébben képviselve a magyar elem. Összes számuknak csakis fele vallotta magát magyarnak. Ezt a kedvezőtlen arányt az oláh nemzetiségű lelkészek roppant nagy számának tulajdoníthatják. 3367 oláh lelkészt talált a legutóbbi népszámlálás, mely szám az összes lelkészeknek közel egy harmadát teszi. Két oka van ennek, egyik az, hogy a görög katólikus és görög keleti egyházakban aránytalanul sok a lelkész, a másik pedig, hogy éppen ez az elem az, mely egyáltalán nem asszimilálódik a magyarsággal.

A nemzetiségi viszonyok az ágostai hitű lelkészeknél sem mondhatók valami kedvezőknek, közülök csak 30·46 százaléka magyar nyelvű, 42·77 százaléka ellenben német, 16·77 százaléka tóts az összes számnak 45·10 százaléka nem tud magyarul. Ugyanezt mondhatják a zsidó hitűekről, habár e felekezet magyarsága általában az utóbbi időben oly örvendetes előhaladást tett, egyházi életük magyarosodása nem látszik azzal lépést tartani, a zsidó rabbik között ugyanis 60·26 százalék magyarajku, mellette 28·24 százaléka német és 1·30 százaléka tót volt s a németajkuakból 35·60 százaléka egyáltalán nem is beszélt magyarul.

Az unitárius lelkészek egytől egyig magyarok s az 1983. református lelkész között is csak 3 német ajku és 3 külföldi akadt; de sajnos, a római katólikus egyház, e legősibb, a királysággal egykoru magyar intézmény távolról sem annyira magyar, mint a mennyire óhajtanók. A római katólikus lelkészek közül 765, az összes számnak egy negyedrésze, nem tartja magát magyarnak, közel 9 százalék német, több mint 12 százaléka pedig tót.

Ha az összes felekezeteket vesszük, a 63 megye közül 25-ben a magyar ajkuak felét sem teszik az összes lelkészeknek, sőt vannak megyék, hol a lelkészek közül egy rengeteg szám még csak nem is beszél magyarul, így például Krassó-Szörény megyében 203, Szeben megyében 153, Hunyadban 141, Torontálban 117 lelkész egyáltalán nem bírja, nem érti az anyanyelvet.

Még fontosabbak a néptanítók, kiknek kezébe van letéve a fiatal nemzedék szívének, lelkének képzése s első sorban tőlük függ, hogy azok hazafias érzelmeket szívnak-e magukba, vagy pedig veszélyes nemzetiségi álmok mételtyezik meg a minden benyomásra fogékony ifju kedélyeket. Hogy e tekintetben nem állunk valami jól, azt már a közoktatásügyi miniszter ur évi jelentéseiből is tudtuk, a melyből láttuk, hogy még ma is, másfél évtizeddel a magyar nyelv kötelező oktatásáról szóló törvény meghozatala után, mily tekintélyes ama néptanítók száma, kik magyarul még csak nem is beszélnek. Adataink szerint a 20.533 néptanító közül kerekszám 1200, vagyis közel 6 százaléka nem beszélte nyelvünket, pedig e feltűnő nagy szám inkább alatta marad a valóságnak, semmint azt meghaladná; mert valószínűleg nem egy tanító — tudván azokat a kellemetlen következményeket, melyek a magyar

nyelv nem tudásából reá hárulhatnak — a magyar nyelv ismeretét még akkor is bevallotta, ha csak egy pár szót tudott is magyarul.

Ha nem is a nyelvismeretet, hanem az anyanyelvet tekintjük, a magyarok után mindjárt az oláhajkuak következnek 14·30 százalékkal, holott az írni-olvasni tudó népességben, amint ismételve kiemeltük, csak 8·6 százalékot foglalnak el. Az összes néptanítók közt a német anyanyelvűek 12·14 százalékkal, a tótók 7·81, a rutének 2·11, a szerbek 2·08 százalékkal szerepelnek. Igen nagy azonban a különbség, ha az egyes hitfelekezetben befül vizsgáljuk a néptanítók nemzetiségi viszonyait. *Az unitárius vallású néptanítók, az utolsó emberig, magyar anyanyelvűek s a reformátusok között is egy félszázad százalékra sem rug az idegen ajku néptanítók száma.* Erős többséget képeznek a magyarajkuak a római katolikus néptanítók közt is, 72·97⁰/₁₀-ot, valamint a zsidóknál is, hol 68·62⁰/₁₀-ra ruznak. Jellemző azonban, hogy míg az általános népességben a zsidó hitfelekezetben több mint 60 százalékkal magasabb a magyarság arányszáma, mint a katolikus egyház hivei közt, addig a néptanítók közt 4 százalékkal gyengébb, ami arra mutat, hogy a zsidó népoktatás ügye nem nyugszik eléggé nemzeti alapon. Még rosszabbul áll a magyarság a többi nem említett egyházak néptanítói közt. Az ágostai hitű néptanítók közül csak 41·63 százalék vallotta magát magyarnak, 38·03 százalék ellenben németnek, 20·16 százalék pedig tótnak; a görög-katolikusok közül 20·10 százalék magyarnak, 57·77 százalék oláhnak, 19·14 százalék ruténnek; végre a görög keletiek közül magyarnak csupán csak 0·43 százalék, oláhnak ellenben 80·03, szerbnek 19·42 százalék.

Nagyon érdekesek a két görög egyház adatai. A 2107 keleti hitű tanító között szám szerint mindössze csak 9 akadt, a ki magyarnak vallotta magát, oly kis szám ez, hogy még a csekély számú ó-hitű magyarság szükségletét sem képes kielégíteni, a miből természetesen az következik, hogy görög-keleti hitű véreink jórésztét is oláh tanítók tanítják.

Sokkal erősebben áll a görög-katolikus egyház tanítóinak magyarsága: itt a tanítók közt közel kétszer oly erős a magyar anyanyelvűek részesülése, mint az általános népesség közt; ezt azonban csakis a ruthén-tót elem hazafias érzületének s könnyen asszimilálódó hajlamának köszönhetjük, a mi kitünik onnan, hogy míg a görög-katolikus népességből általában 29 százaléka esik a tót-ruthén elemre, addig a görög-katolikus néptanítók között csak 22 százalék, míg ellenben az oláh ajkuak itt és ott csaknem teljesen azonos arányszámokkal szerepelnek.

A mi a tanítók magyar nyelvismeretét illeti, — ott noha lényeges módosulással — ugyanazt az arányt látjuk, mint az anyanyelvűnél. *A református és unitárius vallású néptanítók közül nincs egyetlen egy sem, a ki magyarul ne beszélne;* a római katolikus tanítóknak is csak 2·19 százaléka nem beszél magyarul, az ágostai hitűeknek azonban már 7·43, a zsidóknak 9·69, a görög-katolikusoknak 10·40, a görög-keletieknek pedig 21·86 százaléka.

Ev. ref. theol. akadémia Kolozsvárt. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület f. évi márt. 30-án Kolozsvárt tartott közgyűlésén tárgyalta azt a javaslatot, melyet Szász Domokos püspök és az Igazgató Tanács egy Kolozsvárt felállítandó ref. theol. akadémiára nézve már több idő óta készít elő. A közgyűlés a benyújtott tervet nagy szótöbbséggel elfogadta és a theol. akadémia felállítását kimondotta. Az akadémia öt tanárral van tervezve, kik szorosán vett theol. tárgyakat fognak előadni, a bölesészeti tárgyakat pedig a tanulók az egyetemen fogják hallgatni. Az intézet külön új épületben helyeztetik el, melyet tágas, alkalmas helyen építenek, s mely benlakással lesz egybekötve.

A porosz ev. agenda. A mult füzetben megemlékeztünk arról a mozgalomról, a mely a porosz agenda változtatásával s általánosan kötelező erejével a kedélyeket mérgesíti. Jeleztük a jobb (u. n. positiv, értsd orthodox) és a bal (liberalis) párt álláspontját s a középpárt (ideértve a ritschlianusokat is) várakozó taktikáját. A kérdésben még nem döntöttek, még foly a vita s a liberalis párt mind nagyobb erővel támogatja álláspontját. Az új agenda behozását a köz-synodus elnöke *Holtzheuer* saját (confessionalis, orthodox) álláspontjáról magától érthetőnek tartja, míg *Cremer*, a „positiv-unitus“ párt embere határozottan ellene van: a közös istentiszteletnek törvénytől szabályozott rendje ellenkezik az ev. istentisztelet lényegével. A ki egyházi rendet csak törvény alakjában tud elképzelni, mert ezt hajtogatják az új agenda hívei, annak nincs érzéke a ker. istentisztelet történelme, fejlődése iránt. Az *agenda behozatula csak a községek szabad beleegyezésével történhetik.* Az agendát a községnek csak mint *adományt lehet ajánlani, de nem rájuk erőszakolni.* Az új agenda ellen 1400 tekintélyes ev. férfi Berlinből, különféle egyházi pártok tagjai, az ev. egyházi főtanácshoz kérest intézett. A kérsben aggodalmukat fejezik ki az új agenda iránt: a magasabb testületek többsége nem törődve eltérő hitnézetekkel, saját felfogását a ker. hitigazságokban annyira hangsulyozza, a mi ev. alapelvekkel ellenkezik.

Az új agenda azonositja az apostoli hitformát a ker. hittel. Ez által az apostolicumnak oly fontosságot tulajdonít, a milyennel eddig nem birt s a mely az ev. egyházi főtanácsnak 1892. nov. 25. kibocsátott rendeletével ellenkezik. E szerint az apostolicumot nem kell merev tantétellé tenni, s a hittételek bizonyítékai ugyan a hitnek, de nem normái s nem korlátai a szabad vizsgálódásnak és kritikának. Bátran kimondják, hogy a protestantismus lényege elleni merényletet látnak abban, ha a porosz közgyűlés többsége agendai normákat teremt, a melyek arra vannak hivatva, hogy az ev. hitet megkössék.

A német prot. egylet állandó bizottsága egy felhívást intézett Németország protestansaihoz, melyben ezt mondja: A tervezet szerint ezután mindenki kényszerítették egyéni hitét egy formulára alapítani, a mely Isten végtelen kegyelmét nem hangsúlyozza. A confirmálandóknak, szülőknek, keresztszülőknek, a papnak felszentelésekor, az egész községnek minden istentiszteleten nyilvánítani kell hitét az apostoli hitforma minden tételében, noha ez mostani alakjában az apostolok után több évszázzal keletkezett. Tehát hinniök kell a *test feltámadását, a természetfeletti nemzést, Jézus mennybemenetelét szó szerinti értelemben*. Sok jó keresztény elismeri Jézus isteni küldetését s ezt még sem tudja tenni. Ha e javaslat törvénynyé emelkedik, akkor azok, a kik e formulákkal szó szerint nem egyeznek, vagy teljes közönyösségre lesznek kárhóztatva, vagy atyáik templomaiból s egyházából kiűzetnek.

A prot. egylet felhívását tudomásul vétel végett benyújtotta az ev. egyházi főtanácshoz is Berlinbe egy kíséző irattal, a mely a már előadott okokat hozza fel az új agenda behozatala ellen, hangsúlyozván azt is, hogy egy agendát soha sem szabad kibocsátani, mint törvényt, a melytől való eltérés fegyelmi uton büntethető lenne.

Cremer tiltakozását az új agenda ellen a Stöcker-féle egyházi lap hevesen megtámadja, mert egy törvényesen megállapított agenda kezesség arra, hogy az evangelium *dogmailag helyesen* (!) jut kifejezésre az istentiszteleten. Fölmerült az a hir is, hogy a közgyűlés az új agendát nem *kötelezővé*, csak *facultatív* vá akarja tenni. Cremer gondolata nagyon figyelemre méltó, mely szerint azt mint *adományt* kell nyújtani a községeknek *tetszés szerinti elfogadásra*.

Nemzeti conferentia Angliában. Az angol unitárisoknak és más szabadelvű keresztényeknek nemzeti conferentiája, melyet minden harmadik évben szoktak tartani, ápril hó 10—13. nagy érdeklődés mellett folyt le Manchesterben. E gyűlésök már az ötödik, s úgy látszik, hovatovább mind nagyobb vonzerővel bírnak, s bámulatos missiót teljesít az unitárius eszmék és nézetek népszerűsítése érdekében.

Manchester és környéke központja az unitarismusnak, s így a gyűlés helye jól volt megválasztva. Itten van az unitáriusoknak az egyik papnevelő intézetök is, az ugynevezett „Home Missionary College.” A gyűlések a város gyönyörű termében, a Memorial Hall-ban tartattak. Beard elnök üdvözölte az oly nagy számban összeseregletteket. Steinthal lelkész pedig a külföldi képviselőket u. m. Shippen és Eliot lelkészeket az Egyesült-Államokból, s Hocart lelkészt Brüsseltől, üdvözölte. Hocart lelkész örömmel emelte ki, hogy Brüsszelben, Ghentben és Antverpben terjednek az unitárius elvek. Elliot lelki megelé-

gedéssel tapasztalja, hogy az anyaország és hazája közt a testvéri viszony virágzik; s ugyanazon érzelmek hevítik őket.

Ezután az elnök indítványára nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy dr. Martineau-nak, az unitáriusok nagy apostolának s nestorának születése 90-ik évfordulója alkalmából küldjenek üdvözlő iratot. Ugyan ezen a napon urvacsoravétel is volt.

Második nap Wellbeloved lelkész tartott beszédet. A felolvasások között Rawson Harry, az ekleziák és nevelő intézetek s azoknak egymáshoz való viszonyáról tartott érdekes felolvasást. Délután a liverpooli polgármester elnöke alatt tartatott a gyűlés, a mikor dr. Hargrove lelkész tartott figyelemre méltó felolvasást az *egyházakról* és a *szegényekről*.

A nyilvános istenisztelet estve tartatott a *Free Trade Hall*ban. A szónok dr. Drummond Jakab, az oxfordi Manchester College tudós igazgatója volt. Beszédje alapigéi: Jan. apost. I. lev. 3. 14. „Mi tudjuk, hogy a halálból által vitetünk az életre, mert szeretjük a mi atyánkfiait.“ Márk. 16. r. 15. r. „Elmenvén mind e széles világon, prédikáljátok az evangéliumot minden teremtet állatnak.“ Az emelkedett szellemenben irt tudományos beszéd nagy hatást tett a hallgatóságra, csak a volt a kár, hogy sokan nem férhettek bé a terembe.

Még felolvasásokat tartottak dr. Herford Brooke a régi ekleziák nagyobbitásáról s az újaknak függetlenné tételéről, Armstrong pedig „Az ekleziák teendője a mértékletesség terjesztése iránt“, Bovie a brit és külföldi unitárius társulat titkára: „missionáriusi teendőink és alkalmatosságok“. Walters: „a szabad egyházak irodalma s annak terjesztése.“ Jelentés tétellett a segély-alapról is, melynek célja a buzgó és szorgalmas papokat segíyezni.

Collegiumunk történetének megírása. A vallás és közokt. ügyi minister a collegiumok fentartó hatóságait arra hivta fel, hogy a nemzet ezerévi ünnepére azok történeteit irassák meg. Főiskolánk történetének megíratásával *Benczédi* Gergely munkatársunk bizatott meg, kitől folyóiratunk a collegiumra vonatkozólag több nagy utánjárással irt, becses cikket közölt.

A Baldácsy-alapítvány mult évi kezeléséről *Szilágyi* Sándor alapítványi ügyész terjedelmes jelentést irt. A jelentés vagyon és teherkimutatást is foglal magában. Vagyon: 699,204 frt 29 kr; teher: 289,461 frt 78 kr. A mult évben bevétel 87,533 frt 80 kr; kiadás 56,493 frt 88 kr; maradvány 31,040 frt 42 kr. Az 1894. évre a költségelőirányzat 59,936 frt 97 kr bevétel; 26,051 frt 14 kr kiadás; maradvány 33,885 frt 83 kr. Ebből a tulajdonos egyházkerületek 27

ezer 500 frtot, egyenként 2500 frtot kapnak, ugyanannyit mint a mult évben; tartalékalapra tőkésítésül fordittatik a maradvány 5%_o 1694 frt 29 kr, vagyis kikerekítve 1700 frt, s pénztári maradvány 4685 frt 83 kr.

Rédiger Árpád, dicsőszentmártoni lelkész, küküllőköri esperes márt. 28-án 58 éves korában meghalt. A halál megváltás volt reá nézve, annyit szenvedett az utóbbi években. Most már nem szenved s nem látjuk az összetört alakot, hanem azt, ki pályája szebb felében tehetséggel lelkesedéstől lángolt, s gyülekezetének és egyházkörének bölcs vezére volt; azt, a ki egykor sok nemes tulajdonsággal tündökölt: a tevékeny egyházi férfit, a jó papot, a társadalomban szeretett embert, a hiv és áldozatra kész barátot, és annak emlékezete legyen áldott.

A *Rédiger Árpád* elhalalozásával ürességbe jött dicsőszentmártoni papságra és az esperességre Gvidó Béla, szőkefalvi lelkész választatott meg. Fontos és nagy felelősséggel járó állomás, melyen kísérje szerencse.

Aranykönyv.

ADAKOZÁSOK A SZ.-UDVARHELYT ÉPÍTENDŐ TEMPLOMRA.

XIV. közlemény.

115. Ifj. Göncz Mihály gy. ivén firtos-váraljai unitárius egyház **5 frt.**

116. Sándor Gergely gy. ivén Derzsből gabonából egyesektől 8 frt, derzsi ekklézsia 10 frt, Sándor Gergely és neje 2 frt, együtt **20 frt.**

117. Gyöngyösi István gy. ivén (4-ik gyűjtő év) Maros-Vásárhelyt: Daniel István 2 frt, Kovács Béla 60 kr, Konez Albert 50 kr, Pozsonyi Gábor 50 kr, Szt.-Lászlói Nagy István 50 kr, együtt **4 frt 10 kr.**

Közvetlen Pálfi Ferencz f. ü. gondnok urhoz Sz.-Udvarhely városa adományozott **400 frt.**

Továbbá Egyed Ferencz h.-szt.-páli lelkész Egyed Balázs és Elemér nevére 5—5 frt, együtt **10 frt.**

E közlemény összege 439 frt 10 kr.

Az előbbi közlemények összege 3042 frt 20 kr.

Együtt 3481 frt 30 kr.

Kolozsvárt, 1894 ápril 27.

FERENCZ JÓZSEF,
unitárius püspök.

A sz.-kereszturi 6-ik tanári székre ifj. Göncz Mihály isk. főnök gyűjtő ivén adakoztak a következő tanulók: Székely Ferencz 20 kr, Györfi Lajos 08 kr, Derzsi István 10 kr, Vida Géza 15 kr, Szabó Kálmán 20 kr, Gheája Miklós 20 kr, Major Sándor 20 kr, Varró Elek 15 kr, Balás Lajos 22 kr, összesen **1 frt 50 kr.**

BENCZÉDI GERGELY,
pénztárnok.

Id. Imre Ferencz buzgó egyháztag a kénosi unitárius ekklézsiának urvacsorai használatra czinnből egy csinos boros kancsót csináltatott. A szép tett önmagát dicséri és jutalmazza. Fogadja nemes keblű adakozó e helyen is az egyház nevében szives köszönetünket

Kénos, 1894. ápril 16-án.

FORIS MÓZES,
gondnok.

VÁRI ALBERT,
unitár. pap.